

Forum Standaardisatie

Expertadvies NTA 9040 Ondernemingsdossier

Datum: 06-08-2012

Colofon

Projectnaam	Expertadvies NTA 9040 Ondernemingsdossier
Versienummer	1.0
Locatie	
Organisatie	Forum Standaardisatie Postbus 96810 2509 JE Den Haag forumstandaardisatie@logius.nl
Auteurs	Nico van Baarsen Marjolein Minderhoud Mano Radema

Inhoud

Colofon	2
Inhoud	3
Managementsamenvatting	4
1 Doelstelling expertadvies	10
1.1 <i>Achtergrond</i>	10
1.2 <i>Proces</i>	10
1.3 <i>Vervolg</i>	11
1.4 <i>Samenstelling expertgroep</i>	11
1.5 <i>Toelichting NTA 9040 Ondernemingsdossier</i>	12
1.6 <i>Relatie met andere standaarden</i>	14
1.7 <i>Leeswijzer</i>	16
2 Toepassings- en werkingsgebied	17
2.1 <i>Functioneel toepassingsgebied</i>	17
2.2 <i>Organisatorisch werkingsgebied</i>	19
3 Toetsing van standaard aan criteria	20
3.1 <i>Open standaardisatieproces</i>	20
3.2 <i>Toegevoegde waarde</i>	25
3.3 <i>Draagvlak</i>	31
3.4 <i>Opname bevordert adoptie</i>	33
4 Advies aan Forum en College	36
4.1 <i>Samenvatting van de toetsingscriteria</i>	36
4.2 <i>Advies aan Forum en College</i>	38
4.3 <i>Aanbevelingen ten aanzien van de adoptie van de standaard</i>	39
5 Referenties	41

Managementsamenvatting

Waar gaat het inhoudelijk over?

In het Ondernemingsdossier-concept¹ staat het verminderen van de regeldruk voor de ondernemer centraal. Dit wordt bereikt door afspraken te maken over de informatie-uitwisseling en samenwerking en door gebruik te maken van een applicatie (een Ondernemingsdossier-toepassing) waardoor ondernemers efficiënt kunnen samenwerken met overheidspartijen. Het ondersteunen van samenwerking door standaardiseren is een belangrijk onderdeel van het Ondernemingsdossier-concept. Standaarden voor gegevensuitwisseling helpen bij het verbinden van organisaties en hun systemen volgens eenduidige afspraken.

Branches kunnen in samenwerking met de overheid een Ondernemingsdossier-toepassing ontwikkelen. Brancheorganisaties en overheden spreken eerst af welke informatie zij willen uitwisselen en hoe. Dit leggen zij vast in samenwerkingsovereenkomsten. De ondernemer legt vervolgens zijn relevante bedrijfsgegevens eenmalig vast in het Ondernemingsdossier en houdt deze zelf actueel.

Het Ondernemingsdossier-concept is globaal vastgelegd in de Referentiearchitectuur Ondernemingsdossier [13]. Enkele gedetailleerde afspraken voor informatie-uitwisseling zijn vastgelegd in een Nederlandse technische afspraak (NTA)² die vier delen omvat. Deze NTA is onlosmakelijk verbonden met de referentiearchitectuur. De NTA voor het Ondernemingsdossier-concept bestaat uit de volgende delen:

- NTA 9040-1: Regelhulp;
- NTA 9040-2: Aanvraag en rapportage;
- NTA 9040-3: Toezicht;
- NTA 9040-4: Bedrijfsapplicaties.
-

Voor de toetsing wordt gebruik gemaakt van versie 1.0, d.d. september 2011.

De eerste drie van deze technische afspraken hebben betrekking op de informatie-uitwisseling tussen ondernemingen en overheid. Via deze drie delen wordt het koppelvlak tussen de Ondernemingsdossier-toepassing van de ondernemer en toepassingen van de overheid beschreven en gestandaardiseerd. De standaardisering van de koppelvlakken maakt het voor ondernemingen mogelijk om (gezamenlijk) Ondernemingsdossier-toepassingen te ontwikkelen om de informatie-uitwisseling met de overheid efficiënter te laten verlopen.

De beoordeling van de expertgroep richt zich op de koppelvlakken zoals beschreven in de delen 1, 2 en 3 van de NTA 9040 Ondernemingsdossier (versie 1). De beoordeling richt zich *niet* op het Ondernemingsdossier-concept en de architectuur die daar verder aan ten grondslag ligt. De beoordeling wordt uitgevoerd om te bepalen of het standaardiseren van

¹ Het 'concept' in Ondernemingsdossier-concept verwijst naar het ontwerp / de inrichting van de informatie-uitwisseling tussen ondernemingen en overheden. 'Concept' is hier niet bedoeld in de betekenis van 'voorlopig' of 'tijdelijk'

² Een NTA is een openbare afspraak tussen twee of meer belanghebbende partijen. Nederlandse Technische Afspraken worden niet ter kritiek gepubliceerd. De NTA komt tegemoet aan de marktvraag naar snelle afspraken die breed toepasbaar zijn. De normcommissie die de NTA in beheer heeft, kan beslissen of de NTA op den duur omgezet wordt in een norm, als deze voldoet aan de eisen die voor een norm gelden. Voor een Nederlandse norm (NEN) wordt een externe kritiekronde georganiseerd. (<http://www2.nen.nl/getfile?docName=186727>)

deze koppelvlakken zoals opgenomen in de NTA bijdraagt aan het vergroten van de interoperabiliteit en de leveranciersonafhankelijkheid.

Hoe is het proces verlopen?

Door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, zijn de eerste drie delen van de NTA 9040 versie 1.0 voorgedragen om te worden opgenomen op de lijst met open standaarden voor 'pas toe of leg uit'. Na een initiële intake door het Bureau Forum Standaardisatie, is een expertgroep samengesteld om de NTA (delen 1, 2 en 3 van versie 1) te toetsen aan de criteria voor opname op deze lijst.

Functioneel toepassingsgebied en organisatorisch werkingsgebied

De experts hebben het volgende functioneel toepassingsgebied bepaald:

De standaard is van toepassing voor overheden die expliciet met ondernemingen hebben afgesproken het concept Ondernemingsdossier in te zetten voor de informatie-uitwisseling met ondernemingen. De standaard werkt op drie functionele gebieden van de informatie-uitwisseling tussen ondernemingen en overheden.

- 1) Het ondersteunen van ondernemingen bij het geautomatiseerd bepalen van de relevante voorschriften en bijbehorende maatregelen voor vastlegging in een Ondernemingsdossier;
- 2) Het faciliteren van het digitaal indienen van aanvragen en meldingen vanuit een Ondernemingsdossier; en
- 3) Het gebruik van een Ondernemingsdossier als bron van bedrijfsinformatie in het kader van het toezicht.

NTA 9040 dient dus toegepast te worden als er expliciet tussen overheidsorganisatie en ondernemingen wordt afgesproken het Ondernemingsdossier-concept in te zetten.

Het beoogde organisatorisch werkingsgebied van de standaard luidt: "Overheden en instellingen in de (semi) publieke sector".

Hoe scoort de standaard op de toetsingscriteria?

Open standaardisatieproces

De expertgroep concludeert dat het standaardisatieproces voldoende open is. Aan alle harde criteria wordt voldaan, ook aan het merendeel van de zachte criteria wordt voldaan. De statuten en het huishoudelijk reglement van de NEN bieden waarborgen voor een deugdelijk beheerproces en een kwalitatief goede standaard. Wel wordt EL&I aanbevolen met name in de beginfase van het programma de kosten voor het verkrijgen van de specificatiedocumenten bij NEN af te kopen.

Met betrekking tot de duurzaamheid van het beheer adviseert de expertgroep aan EL&I om voor het eindigen van het programma Ondernemingsdossier in 2016 een onderzoek uit te voeren naar het toekomstige beheer van de standaard, voordat in 2016 wordt besloten de markt het beheer van de standaard over te laten nemen.

Daarnaast adviseert de expertgroep de indiener om zoveel mogelijk overheidspartijen actief te betrekken bij de doorontwikkeling van de standaard om hiermee het draagvlak en de toegevoegde waarde van de standaard te vergroten.

Toegevoegde waarde

Gegeven het vastgestelde toepassings- en werkingsgebied zijn er bij een aantal experts bedenkingen m.b.t. de relatie van de NTA met een tweetal andere standaarden die reeds op de 'pas toe of leg uit'-lijst zijn opgenomen.

KING en Dimpact geven aan dat conformiteit aan StUF gegarandeerd moet zijn om de beheerlast voor gemeenten te beperken. Op dit moment is dit deze conformiteit nog niet gegarandeerd.

KVK heeft bredere bezwaren tegen de toepassing van StUF binnen de NTA's. Op dit moment is StUF namelijk alleen verplicht binnen gemeenten en een opname van de NTA's op de 'pas toe of leg uit' -lijst zou indirect StUF ook verplicht stellen voor overige (semi) overheden. StUF breder toepassen is wat betreft de KVK pas een optie op het moment dat het organisatorisch werkingsgebied van StUF formeel vergroot wordt.

Logius wijst bovendien op de doorontwikkeling van Digikoppeling. Het toepassingsgebied van Digikoppeling wordt in de toekomst breder waardoor Digikoppeling ook inzetbaar wordt voor communicatie naar bedrijven. De afstemming van de NTA's met Digikoppeling is daarom een voorwaarde voor verschillende experts.

De toegevoegde waarde van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst zit vooral in de duidelijkheid die de standaard biedt voor de koppelvlakken als expliciet door overheden en ondernemingen wordt gekozen voor het toepassen van het Ondernemingsdossier-concept. Door het opnemen van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst, wordt in dat geval automatisch de gehele afspraken set van kracht voor overheden. Dit in tegenstelling tot een oplossing waarbij per afspraak tussen overheden en ondernemers naar de NTA moet worden verwezen.

Draagvlak

De standaard voldoet aan de criteria voor draagvlak. De NTA 9040 is een relatief jonge standaard. Op dit moment zijn er zes leveranciers die de standaard aanbieden en maken 23 overheden gebruik van de standaard. (18 gemeenten, 2 Rijksinspecties, 2 provincies en 1 regionale uitvoeringsdienst).

Over de resultaten van de eerste toepassingen van de standaard kan tijdens de expertsessie maar beperkt bevindingen worden gemeld. Er is inmiddels een volgende versie van de standaard in de maak en de betrokken instanties hebben aangegeven dat zij de nieuwe standaard zullen gaan implementeren. Daarnaast groeit het aantal deelnemers gestaag en is er een duidelijke ambitie in de communicatie van de verschillende overheden met betrekking tot het Ondernemingsdossier waar te nemen.

Opname bevordert de adoptie

Een meerderheid van de experts onderschrijft de waarde van de standaard binnen het Ondernemingsdossier-concept en verwachten dat opname op de lijst de adoptie van de standaard ondersteunt. Een aantal experts hebben bedenkingen bij het gebruik van de 'pas toe of leg uit' -lijst om de standaard geadopteerd te krijgen.

Het harde 'pas toe of leg uit'-regime dat van toepassing is na opname, vormt een contrast met het vrijwillige karakter van de deelname aan het ondernemingsdossier concept. Immers, als overheidspartijen vrijwillig besluiten om via het Ondernemingsdossier-concept te communiceren met ondernemers dan leggen zij dit vast in een overeenkomst. In diezelfde overeenkomst kan het gebruik van de verschillende delen van de NTA worden vastgelegd. Het gebruiken van het 'pas toe of leg uit'-regime voor de standaard lijkt hierbij, volgens een aantal experts, behalve status, weinig meerwaarde te bieden.

Plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst wordt met name door de indiener en de experts afkomstig de brancheverenigingen als één van de weinige instrumenten gezien om duidelijkheid en zekerheid te geven over de koppelvlakken. Het biedt daarmee de mogelijkheid voor de makers van Ondernemingsdossier-toepassingen om voor ondernemers (in een branche) oplossingen te genereren die de regeldruk voor de ondernemingen verminderen.

Conclusie van de Expertgroep

De expertgroep adviseert de standaard niet op te nemen op de 'pas toe of leg uit' -lijst. De standaard scoort volgens de expertgroep op het criterium 'Toegevoegde waarde' onvoldoende, zoals in het voorgaande verwoord.

De experts van de overheidspartijen geven aan dat opname op de pas toe of leg uit lijst, wat hen betreft niet aan de orde is zolang er geen aanvullende afstemming heeft plaatsgevonden met de beheerders van de in de NTA's gebruikte standaarden. Om in de toekomst de NTA9040 opnieuw voor opname in aanmerking te laten komen, moeten volgens de expertgroep concreet de volgende acties worden ondernomen:

- KING en EL&I worden opgeroepen gezamenlijk vast te stellen of de NTA 9040 compatibel is met StUF is en dit voor de toekomst te borgen. Op het moment dat dit gegarandeerd is, vervalt voor KING en Dimpact het inhoudelijke bezwaar tegen opname van de standaard (voor het genoemde toepassings- en werkingsgebied)
- De KvK en KING worden opgeroepen te kijken naar de toepasbaarheid van de StUF standaard buiten het gemeentedomein. EL&I wordt opgeroepen hierop aan te haken, zodat ook de samenhang met de NTA9040 hierin wordt meegenomen.

Welke additionele adviezen zijn er ten aanzien van de adoptie van de standaard?

Ten aanzien van de standaard zijn door de experts de volgende adviezen opgenomen:

1. Ter bevordering van de adoptie van de standaard wordt door de expertgroep aanbevolen om, in de opstartfase van het Ondernemingsdossier-concept, de kosten voor de aanschaf van de standaard te laten afkopen waardoor deze gratis ter beschikking kan worden gesteld. De expertgroep beveelt aan bij het Ministerie van EL&I aan te dringen op het afkopen van deze vergoeding voor de opstartfase van de standaard, zoals dat destijds ook bij NEN3610 en NTA 2035 E-portfolio NL is gebeurd.
2. Om het zorgpunt over de duurzaamheid van de inrichting van het beheer weg te nemen adviseren de experts het Forum aan, om bij EL&I aan te dringen op het uitvoeren van een onderzoek naar het lopende beheer en de inrichting van het beheer van de standaard na 2016, voordat besluitvorming over het beheer na 2016 plaatsvindt. Het onderzoek naar het beheer zou uiterlijk 6 maanden voordat het programma 'de digitale agenda' eindigt moeten zijn uitgevoerd. Daarnaast dient EL&I te worden opgeroepen om zoveel mogelijk overheidspartijen actief te laten participeren in de doorontwikkeling van de standaard om daarmee het draagvlak en de toegevoegde waarde van de standaard te vergroten.
3. De experts geven als advies mee aan NEN (en de overige belanghebbenden) de geldigheidsduur van de verschillende delen van de NTA en de procesafspraken over kleine en grote wijzigingen in de NTA zelf op te nemen. Daarmee ontstaat duidelijkheid en flexibiliteit die in de opstartfase nodig is.
4. EL&I wordt aanbevolen om de ontwikkelingen rondom het Omgevingsloket dat momenteel ook wordt uitgerold binnen gemeenten en ontwikkelingen rond Digikoppeling nauwlettend te volgen en hier zo nodig afstemming in te zoeken. Hoewel de standaarden hiervoor nog niet altijd zijn vastgesteld, moet het niet zo zijn dat gemeenten straks te maken hebben met twee verschillende standaarden op een deel van het toepassingsgebied (specifiek rondom regelhulp bij vergunningen bijvoorbeeld).
5. De experts bevelen het Forum Standaardisatie aan om na te gaan of er een lijst kan komen met aanbevolen standaarden. Deze lijst is bedoeld voor standaarden die nog niet als gangbare standaard worden gezien en die nog niet het verplichtend karakter kunnen hebben van de standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst, maar wel sterk worden aanbevolen om te volgen. Op deze wijze kunnen de ontwikkelingen toch op elkaar worden afgestemd en kunnen de standaarden waaraan wordt gewerkt onder de aandacht van de betrokkenen worden gebracht.

6. De experts zijn van mening dat het beschikbaar stellen van (financiële) middelen kan helpen om financiële drempels weg te halen die bij overheden ontstaan door het toepassen van NTA 9040. De experts geven aan dat duidelijkheid over dergelijke instrumenten vanuit EL&I mede kan helpen om het concept te realiseren en de standaard daarmee te adopteren.

Voor een nader onderbouwing en een uitgebreider beeld verwijzen wij naar de volledige rapportage. Tot slot worden in het laatste hoofdstuk nog een aantal overwegingen meegegeven gericht op de consultatie van dit advies.

1 Doelstelling expertadvies

1.1 Achtergrond

In 2007 is door het kabinet besloten tot een actieplan Nederland Open in Verbinding [1]. Het doel van dit actieplan is om de informatievoorziening toegankelijker te maken, onafhankelijkheid van ICT-leveranciers te creëren en de weg vrij te maken voor innovatie.

Eén van de maatregelen van het actieplan is het gebruik van een lijst met standaarden, die vallen onder het principe 'pas toe of leg uit' (comply-or-explain) [2]. Het College Standaardisatie, dat in 2006 door het kabinet is ingesteld, spreekt zich uit over de standaarden die op de lijst zullen worden opgenomen, o.a. op basis van een expertbeoordeling van de standaard [3]. Het College Standaardisatie wordt geadviseerd door het Forum Standaardisatie. Het Bureau Forum Standaardisatie ondersteunt beide instellingen.

Twaalf experts uit de overheid en het bedrijfsleven en een adviseur van de het Nederlands Normalisatie instituut zijn bij elkaar gebracht in de expertgroep Ondernemingsdossier. De expertgroep heeft de standaard beoordeeld aan de hand van een aantal criteria. Deze criteria – vooraf vastgesteld door het College Standaardisatie [4] en uitgewerkt in de vorm van concrete vragen – worden in het hier voorliggende expertadvies genoemd en behandeld.

Onderwerp van dit expertadvies is het koppelvlak tussen het Ondernemingsdossier en de informatie-uitwisseling met de overheid zoals opgenomen in de NTA's 9040-1, 9040-2 en 9040-3. Deze standaard is aangemeld door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie voor opname op de lijst met open standaarden voor 'pas toe of leg uit'. De opdracht aan de expertgroep was om een advies op te stellen over het wel of niet opnemen van deze standaard op de lijst, al dan niet onder bepaalde voorwaarden.

1.2 Proces

Voor het opstellen van dit advies is de volgende procedure doorlopen:

- Door het Bureau Forum Standaardisatie is een intakegesprek gevoerd met de indiener op 24 mei 2012. Hierin is de standaard getoetst op uitsluitingcriteria ('criteria voor in behandelname') en is een eerste inschatting gemaakt van de kansrijkheid voor opname.
- Op basis van de intake is besloten tot het instellen van een expertgroep. Op basis van dit besluit is door het Bureau Forum Standaardisatie een groep samengesteld en een voorzitter aangezocht. Op basis van de aanmelding en de intake is een voorbereidingsdossier opgesteld voor leden van de expertgroep.
- De expertgroep is begonnen met het individueel scoren van de NTA 9040 Ondernemingsdossier aan de hand van een spreadsheet met vragen in het voorbereidingsdossier.
- Vervolgens is de expertgroep op 23 juli 2012 bijeengekomen om de bevindingen in het algemeen en de geïdentificeerde knelpunten in het bijzonder te bespreken. Tijdens deze bijeenkomst zijn ook het

functionele toepassingsgebied en het organisatorische werkingsgebied besproken.

Omdat de sessie van de expertgroep in een van de zomermaanden plaatsvond, heeft een aantal betrokken instanties waarnemers of vervangers van de gebruikelijke experts aan de sessie laten deelnemen. Om zeker te stellen dat alle relevante argumenten voor het forumadvies beschikbaar komen is vooraf besloten de consultatie periode te verlengen zodat er ruime gelegenheid is nog op het expertadvies te reageren. Dit is voorafgaand aan en tijdens de sessie nog eens duidelijk aan de deelnemers uitgelegd.

De uitkomsten van de expertgroep zijn door de voorzitter en begeleider verwerkt in dit adviesrapport. Een eerste conceptversie is aan de leden van de expertgroep gestuurd met verzoek om reactie. Na verwerking van de reacties is het rapport afgerond, nogmaals toegestuurd aan de experts en ingediend voor de publieke consultatieronde.

1.3 Vervolg

Dit expertadvies zal ten behoeve van een publieke consultatie openbaar worden gemaakt door het Bureau Forum Standaardisatie. De consultatieronde voor dit expertadvies is vanwege de vakantieperiode verruimd van 4 tot 6 weken. Eenieder kan gedurende de consultatieperiode op dit expertadvies zijn/haar reactie geven. Het Bureau Forum Standaardisatie legt vervolgens de reacties voor aan de voorzitter en indien nodig aan de expertgroep.

Het Forum Standaardisatie zal op basis van het expertadvies en relevante inzichten uit de openbare consultatie een advies aan het College Standaardisatie opstellen. Het College Standaardisatie bepaalt uiteindelijk op basis van het advies van het Forum of de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst komt.

1.4 Samenstelling expertgroep

Voor de expertgroep zijn personen uitgenodigd die vanuit hun persoonlijke expertise of werkzaamheden bij een bepaalde organisatie direct of indirect betrokken zijn bij de standaard. Daarnaast is een onafhankelijke voorzitter aangesteld om de expertgroep te leiden en als verantwoordelijke op te treden voor het uiteindelijke expertadvies.

Als voorzitter is opgetreden de heer Nico van Baarsen, senior adviseur bij PBLQ/HEC. Nico van Baarsen is onafhankelijk en heeft geen belangen in of bij het Ondernemingsdossier. Hij kent het standaardisatieproces en heeft als voormalig Directeur ICT van het Ministerie van Buitenlandse Zaken de juiste vaardigheden om een expertsessie te organiseren en een advies op te stellen.

De expertgroep is in opdracht van het Forum Standaardisatie begeleid door PBLQ/HEC (voorheen bekend onder de naam: Het Expertise Centrum). Bij de voorbereiding en begeleiding waren betrokken Marjolein Minderhoud en Mano Radema, adviseur en senior adviseur bij PBLQ.

Aan de expertgroep hebben deelgenomen:

- Dhr. Rutger Gooszen (Programma Ondernemingsdossier, indiener mede namens het ministerie van EL&I)
- Dhr. Marius Goedkoop (Koninklijke Horeca Nederland)
- Dhr. Joël van der Meer (Impactive)
- Dhr. Jaap Schuler (Bedrijfsvereniging recreatie ondernemers)
- Dhr. John Voetman (Federatie van brancheverenigingen van de Nederlandse Rubber, recycling en Kunststoff industrie)
- Dhr. Gregory Scholten (Centrum voor publieke innovatie)
- Dhr. Jan Campschroer (Ordina)
- Dhr. Tom Peelen (Logius)
- Mw. Sylvia Majdoubi (Kamer van Koophandel)
- Dhr. Henri Korver (Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten)
- Dhr. Bert Verleg (Gemeente Rotterdam)
- Dhr. Ben Scholten (Inspectie Leefomgeving en Transport)

Daarnaast is door Dimpact, een organisatie die 30 gemeenten vertegenwoordigt, een inhoudelijke bijdrage geleverd door het individueel scoren van de standaard en het geven van een reactie in algemene zin:

- Dhr. Hugo ter Doest (Dimpact)

Deze bijdrage is meegenomen in het expertadvies.

Tevens zijn bij de expertsessie aanwezig geweest:

- Dhr. Maarten van der Veen (Bureau Forum Standaardisatie; als toehoorder)
- Dhr. Jan Rietveld (NEN; als adviseur)

1.5 Toelichting NTA 9040 Ondernemingsdossier

De standaard hangt samen met adoptie van het Ondernemingsdossier als concept voor het verminderen van regeldruk voor bedrijven.

Meer tijd om te ondernemen, betere naleving van regels en vereenvoudiging van het toezicht. Dat is het doel van ondernemers en overheden die samen het Ondernemingsdossier invoeren. Goede afspraken over hoe zij informatie met elkaar willen uitwisselen maken het makkelijker om aan de regels te voldoen.

Het Ondernemingsdossier vermindert de regeldruk en verlaagt de administratieve lasten voor het bedrijfsleven. Tijdens het iBestuur congres 2012 presenteerde de minister van Economische zaken, Landbouw en Innovatie het Ondernemingsdossier als een belangrijk onderdeel van de digitale agenda van het ministerie van EL&I.

De voordelen van de het Ondernemingsdossier zijn;

Voor ondernemers	Voor overheden
Eigen bedrijfsgegevens en processen zijn het uitgangspunt.	Minder hulpvragen van ondernemers, dus minder capaciteit nodig voor voorlichting.
Helder inzicht in relevante regels en te nemen maatregelen.	Minder incomplete vergunningaanvragen
Hergebruik van eerder ingevoerde gegevens.	Meer mogelijkheden voor geautomatiseerde verwerking van formulieren
Minder en gericht toezicht op	Efficiënter toezicht door beter

locatie.	voorbereide inspecties op locatie
Hergebruik van informatie die er al is.	Gericht toezicht, alleen waar nodig.
De benodigde informatie is op één plek samengebracht en vindbaar. De informatie is online te benaderen en dus overal te gebruiken.	Betere naleving van regels door bedrijven.
Online vergunning aanvragen.	Meer actuele informatie over een bedrijf, die op ieder moment door alle geautoriseerde overheden geraadpleegd kan worden (minder uitwisseling).

De afspraken over de informatie-uitwisseling tussen de bedrijfsapplicaties van de overheid en de applicaties voor het Ondernemingsdossier (het koppelvlak) zijn opgenomen in een Nederlandse Technische Afspraak (NTA 9040) versie 1.0, die uit 4 delen bestaat. Drie delen daarvan zijn van belang voor de informatie-uitwisseling tussen ondernemingen en overheid. Deze drie delen vormen onderdeel van de standaard die is voorgedragen voor de 'pas toe of leg uit'-lijst met open standaarden. De Nederlandse Technische afspraak 9040 is langs een robuust en toetsbaar proces bij de NEN tot stand gekomen en is vanaf november 2011 in gebruik bij 6 partijen.

Er zijn drie functionele toepassingsgebieden van de NTA 9040 binnen het concept Ondernemingsdossier.

1. Het achterhalen van toepasselijke regelgeving of REGELHULP (NTA 9040-1). De standaard maakt het mogelijk om een ondersteuning op gebied van regelgeving op het web aan te roepen en het resultaat gestructureerd te ontvangen. Omdat er verschillende aanbieders van regelhulp zijn is het noodzakelijk om hiervoor een standaard af te spreken zodat een Ondernemingsdossier verschillende regelhulpen uniform kan bevragen.
2. Het indienen van gegevens of AANVRAAG (NTA 9040-2). De standaard maakt het mogelijk een aanvraagproduct van de overheid (vergunningaanvraag bijvoorbeeld) als webservice aan te roepen, intelligent in te vullen vanuit het Ondernemingsdossier en aan te bieden aan het bevoegd gezag. Dit maakt hergebruik van gegevens en integratie van dienstverlening mogelijk. De standaard specificceert de eisen aan het aanvraagproduct.
3. Het raadplegen van een Ondernemingsdossier of TOEZICHT (NTA 9040-3). De standaard maakt het mogelijk voor een toezichthouder om te achterhalen of een bedrijf een Ondernemingsdossier heeft en dit dossier te raadplegen. De standaard uniformeert de wijze waarop dit wordt uitgevoerd.

De NTA's maken het mogelijk dat op het koppelvlak tussen de toepassingen voor het ondernemingsdossier, die door het bedrijfsleven voor de ondernemers worden ontwikkeld, en de toepassingen van de overheid geautomatiseerd informatie wordt uitgewisseld. De informatie-uitwisseling wordt gestandaardiseerd en de gegevens worden eenmalig door de ondernemer vastgelegd en kunnen meervoudig door de overheid worden gebruikt. Gebruik door de overheid kan pas als de ondernemer de

overheid daarvoor machtigt. Door de NTA's wordt voorkomen dat meerdere partijen op de koppelvlakken de informatie-uitwisseling ontwerpen en implementeren waardoor verschillen ontstaan en de interoperabiliteit wordt geschaad.

In het gebruik is gebleken dat het gegevensmodel uit versie 1.0 voldoet, maar dat voor de gegevenselementen een unieke sleutel wenselijk is waarmee gegevens geautomatiseerd en eenduidig kunnen worden geïdentificeerd en vergeleken. Daarom is een nieuwe versie (2.0) in de maak waarin aan alle gegevenselementen een unieke nummering wordt toegevoegd. Dit is een kleine wijziging ten opzicht van versie 1.0, maar het heeft tot gevolg dat versie 2.0 niet backward compatible is met versie 1.0. Alle partijen die momenteel met het Ondernemingsdossier werken hebben dit geaccepteerd en gaan medio 2012 over op versie 2.0. Reeds bestaande inhoud wordt daarbij geconverteerd.

Op het moment van schrijven van het advies is de status van versie 2:

- 9040-1 Regelhulp, NEN publicatie wordt in week 31 (week van het schrijven van het advies) verwacht.
- 9040-2 Aanvraag, NEN publicatie heeft op 1 juli plaatsgevonden
- 9040-3 Toezicht, daarvan is nog geen versie 2.

De verwachting is dat vanaf september 2012 de huidige gebruikers overgaan. Nieuwe gebruikers kiezen natuurlijk direct voor versie 2. In overleg met NEN is besloten beide versie te publiceren. Wel is de einddatum van versie 1 gesteld op 1 januari 2014. Dit stelt de huidige gebruikers in staat om op een zelf gekozen moment te migreren. De kans dat na 1 januari 2014 nog versie 1 wordt gebruikt is nihil.

Opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst van versie 1 wordt nog als zinvol beschouwd omdat versie 1 nog van kracht is tot 2014. Omdat het proces voor het vaststellen van standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst een halfjaarcyclus heeft kan de huidige versie 2 niet eerder dan voorjaar 2013 worden opgenomen op de lijst. Het signaal van opname op de lijst in november wordt door de indiener belangrijker geacht dan de versie die er op dat moment staat genoemd. Immers een nieuwe gebruiker gaat naar de NEN normshop en ziet daar 2 versies. Die zal dus navragen bij het Ondernemingsdossier welke hij moet toepassen. Bestaande gebruikers hanteren de lijst niet zozeer die acteren op basis van operationele uitvoering.

1.6 Relatie met andere standaarden

De standaard NTA 9040 Ondernemingsdossier maakt gebruik van (en refereert aan) andere standaarden waarbij hieronder is aangegeven wat de relatie is:

- Specificatie van de **zoekdienst samenwerkende Catalogi** (Logius) voor het eventueel vanuit het Ondernemingsdossier bevragen van de Service Catalogi voor het kunnen vinden van diensten van de overheid in het kader van een aanvraag.
- **OWMS Overheid Web Metadata Standaard** (versie 4.0) die wordt gebruikt voor bepaalde waardelijsten en moet worden gevolgd. De

standaard is opgenomen op de 'pas toe of leg uit'-lijst van het Forum Standaardisatie.

- **SBI-codes**, de nationale standaard bedrijfsindeling (versie 0144 maart 2012) die kan worden gebruikt om een bedrijfsprofiel aan te duiden in het kader van regelhulp

- **NHR**-nummers en informatie, de nummers van het Handelsregister (tcm14 18470) voor gebruik in de NTA toezicht

- Informatiemodel **StUF RSGB** voor de standaardgegevens van een aanvrager en contactpersoon in een aanvraagproduct en e-formulierenstandaard **StUF-EF** als basis voor het opstellen van een aanvraagproduct.

Bij de NTA aanvraag is het de overheid die zelf een aanvraagproduct opstelt zodat het aanvraagproduct in lijn is met de eigen systeemstandaard. De basisgegevens die de NTA definieert zijn in lijn met de RSGB. De overheid is verder vrij in het kiezen van de berichtdefinitie binnen de kaders van de NTA of kan kiezen om een bestaande berichtdefinitie te volgen.

Hoewel StUF-EF de basis kan vormen voor het opstellen van een aanvraagproduct is de definitie zelf gericht op webformulieren met in het formulier keuzevragen. Daarom is EF niet zonder meer over te nemen als aanvraagproduct. Daarnaast hebben overheden (dat is breder dan alleen gemeenten) de vrijheid om af te wijken van de EF standaardformulieren als het geen gemeenten betreft.

De StUF-standaard is opgenomen op de 'pas toe of leg uit'-lijst van het Forum Standaardisatie.

- **RGBZ Referentiemodel Gemeentelijke Basisgegevens Zaken 1.0** (GEMMA) voor het optioneel uitwisselen van de status van een aanvraag met het Ondernemingsdossier. Aangezien ondernemers niet werken met zaaktypen en zaaknummers gaat het alleen om de in de NTA genoemde elementen en is hiermee een statusbericht opgesteld.

Bij het doorontwikkelen van de standaarden zal steeds afstemming met KING worden gezocht zodat de NTA waar mogelijk in lijn is met de StUF informatiemodellen en berichtdefinities.

- **SOAP messaging framework** (Simple Object Access Protocol) als algemene standard. De standaard is opgenomen op de lijst met gangbare open standaarden van het Bureau Forum Standaardisatie.

- **NEN 5825:2002** Adressen – Definities, tekensets, uitwisselingsformats, en fysieke presentatie bij gebruik van de webservices van de NTA Toezicht. Dit is een Nederlandse Norm

In de NTA's is aangegeven waar deze standaarden zullen moeten worden gevolgd bij de uitwerking van oplossingen voor de koppelvlakken.

1.7 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt beschreven in welke gevallen de standaard functioneel gezien gebruikt zou moeten worden (functioneel toepassingsgebied) en door welke organisaties deze gebruikt zou moeten worden (organisatorisch werkingsgebied).

Om te bepalen of de standaard opgenomen moet worden op de lijst met standaarden voor 'pas toe of leg uit', is deze getoetst aan een viertal door het College Standaardisatie vastgestelde criteria. In hoofdstuk 3 staat het resultaat van deze toetsing. Hoofdstuk 4 bevat een samenvatting van de toetsresultaten en het advies van de expertgroep aan het Forum Standaardisatie.

2 Toepassings- en werkingsgebied

Van overheidsorganisaties wordt verwacht dat zij de lijst met open standaarden hanteren bij aanbestedingstrajecten volgens het 'pas toe of leg uit'-regime. Het 'pas toe of leg uit'-principe houdt in dat een standaard dient te worden toegepast tenzij er gegronde reden is om het niet te doen. Deze reden dient te worden uitgelegd in het jaarverslag van de betreffende organisatie. Ook bij aanschaffingen dient het principe te worden gevolgd. Afhankelijk van de aan te schaffen functionaliteit zal bepaald moeten worden welke koppelvlakken geïmplementeerd moeten worden, en welke standaarden uit de lijst hiervoor ingezet dienen te worden. Om dit te kunnen doen heeft de expertgroep gekeken in welke gevallen de standaard functioneel gezien gebruik moeten worden (functioneel toepassingsgebied), en door welke organisaties deze gebruikt zou moeten worden (organisatorisch werkingsgebied).

2.1 Functioneel toepassingsgebied

Als functioneel toepassingsgebied wordt voorgesteld:

De standaard is van toepassing voor overheden die expliciet met ondernemingen hebben afgesproken het Ondernemingsdossier-concept in te zetten voor de informatie-uitwisseling met ondernemingen. De standaard werkt op drie functionele gebieden van de informatie-uitwisseling tussen ondernemingen en overheden.

- 1) Het ondersteunen van ondernemingen bij het geautomatiseerd bepalen van de relevante voorschriften en bijbehorende maatregelen voor vastlegging in een Ondernemingsdossier; in dit functionele gebied is NTA 9040-1 van toepassing.**
- 2) Het faciliteren van het digitaal indienen van aanvragen en meldingen vanuit een Ondernemingsdossier; in dit functionele gebied is NTA 9040-2 van toepassing.**
- 3) Het gebruik van een Ondernemingsdossier als bron van bedrijfsinformatie in het kader van het toezicht; in dit functionele gebied is NTA 9040-3 van toepassing.**

Afhankelijk van de expliciet gekozen / afgesproken toepassingsgebieden tussen overheid en ondernemers worden de NTA's voor de overheden van kracht.

Het Ondernemingsdossier-concept is een nieuwe manier van samenwerken en informatie te delen tussen ondernemingen en overheden met als doel de regeldruk te verminderen. Veel ondernemers ervaren het als een rem op hun ondernemerschap: de hoeveelheid tijd en geld die zij besteden om aan de regels te voldoen. Steeds dezelfde informatie aanleveren aan verschillende overheden en moeilijk te begrijpen regels leiden bovendien tot irritaties.

Ondernemers, maar ook overheden vinden dat dit beter kan. Zij werken daarom samen aan de invoering van het Ondernemingsdossier om de regeldruk te verminderen. Het is aan de ondernemers om te bepalen of zij een Ondernemingsdossier op de verschillende werkingsgebieden willen inzetten. De ondernemers gaan hierover met de verschillende

overheidsorganisaties in overleg, met ondersteuning van de brancheverenigingen. Daarnaast bepalen de overheden of zij het Ondernemingsdossier willen inzetten als kanaal om de informatie-uitwisseling met de bedrijven (of een bepaalde bedrijfstak) te faciliteren.

In verschillende bestuurlijke documenten hebben overheden uitgesproken met het Ondernemingsdossier aan de slag te willen gaan. Denk hierbij aan de Digitale Agenda.nl van de rijksoverheid [8], de Digitale Steden Agenda van Stedenlink en de G32 [9], de Uitvoeringsagenda vermindering regeldruk [10] en Beter en concreter [11], de Uitvoeringsagenda Regeldruk en Dienstverlening [12].

In samenwerkingsafspraken tussen bedrijven en de overheden wordt bepaald hoe de overheid in lijn met de bestuurlijke afspraken het Ondernemingsdossier gaat inzetten. Als zij besluit dit te gaan doen, dan valt de overheidsorganisatie onder het werkingsgebied. Als de overheidsorganisatie besluit nog geen afspraken te maken over de inzet van het Ondernemingsdossier-concept dan valt zij nog niet onder het werkingsgebied van de standaard. Wel kan zij de standaard vrijwillig toepassen op de verschillende te onderkennen functionele gebieden. Dat maakt het later gemakkelijk om over te schakelen op het Ondernemingsdossier.

De Standaard NTA 9040 en het toepassingsgebied wordt dus van kracht als er expliciet tussen overheidsorganisatie en ondernemingen wordt afgesproken het Ondernemingsdossier-concept te gaan toepassen. Dat maakt het tevens mogelijk om in de expliciete afspraak te verwijzen naar de Standaard NTA 9040 als standaard voor het verder uitwerken van de informatie-uitwisseling. Dan lijkt opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst niet nodig. Opname of verwijzing in de expliciete afspraak is echter vrijblijvend, het verwijzen naar de standaard kan niet worden afgedwongen. Door het opnemen van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst, wordt automatisch de gehele afspraken-set van kracht als ondernemingen en overheid expliciet besluiten tot inzet van het Ondernemingsdossier-concept. Daarmee kan de interoperabiliteit worden geborgd en wordt zekerheid gegeven aan het bedrijfsleven over de koppelvlakken zodat toepassingen kunnen worden gemaakt. Daarnaast zijn door de opname van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst de afspraken voor overheden te vinden op de meest logische plek, namelijk bij het Forum standaardisatie.

De beslissing om over te gaan op het Ondernemingsdossier door de overheid kan mede worden gebaseerd op een businesscase. Deze businesscase dient niet alleen de kwalitatieve kosten- en batenoverwegingen aan de overheidskant te wegen. Het moet ook de lastenverlichting en het ontwikkelpotentieel voor het bedrijfsleven dat met het aanbieden van het Ondernemingsdossier als informatie-uitwisselingkanaal wordt geschapen in overweging nemen. Overheden worden in staat gesteld om op eenvoudige wijze via internet toegang te krijgen tot ondernemingsdossiers. De investeringen hiervoor zijn afhankelijk van de mate van digitalisering van de overheden zelf.

Het concept van het Ondernemingsdossier is in de Referentiearchitectuur Ondernemingsdossier van juli 2011 nader omschreven [13]. De architectuur is in overleg met het bedrijfsleven opgesteld en te verkrijgen op de site van 'Ondernemingsdossier.nl'.

2.2 Organisatorisch werkingsgebied

Het overgrote deel van de expertgroep adviseert om het organisatorisch werkingsgebied te definiëren als:

Overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-) publieke sector.

De expert van de KVK is van mening dat de afstemming met de semipublieke instellingen onvoldoende heeft plaatsgevonden om de standaard ook voor de semi-publieke sector van toepassing te laten zijn.

De betreffende expert geeft wel aan dat juist daar veel regeldrukvermindering kan worden gerealiseerd als de semi-publieke sector tot het werkingsgebied gaat behoren.

De experts van KING en Dimpact geven aan dat zolang de compliance met StUF niet is geregeld de gemeenten geen onderdeel van het organisatorisch werkingsgebied mogen zijn. De argumenten hiervoor zijn ingegeven vanuit bescherming tegen eventuele dubbele implementaties van de standaarden die dan door gemeenten zouden moeten worden gevolgd en niet zo zeer vanuit het perspectief dat de koppelvlakken en de afspraken per definitie niet van toepassing zouden zijn op de gemeenten.

Conclusie

Bovengenoemde organisatorisch werkingsgebied draagt volgens de experts het meest bij aan de interoperabiliteitsdoelstelling van de standaard. Om echter pas toe of leg uit van toepassing te laten zijn op het genoemde organisatorische werkingsgebied, dient de standaard wel aan bovenstaande voorwaarden te voldoen. Deze voorwaarden worden bij de betreffende criteria verder toegelicht.

3 Toetsing van standaard aan criteria

Om te bepalen of de standaard opgenomen moet worden op de lijst met open standaarden is deze getoetst aan een aantal criteria. Er zijn vier hoofdcriteria:

1. Open standaardisatieproces
2. Toegevoegde waarde
3. Draagvlak
4. Opname bevordert adoptie

Deze criteria staan beschreven in het rapport, "*Toetsingsprocedure en criteria voor lijsten met open standaarden*" [2] en staan op de website www.forumstandaardisatie.nl. Het resultaat van de toetsing is in dit hoofdstuk per criterium beschreven. Voor de volledigheid is tevens de definitie van elk criterium opgenomen.

3.1 Open standaardisatieproces

De ontwikkeling en het beheer van de standaard zijn op een open, onafhankelijke, toegankelijke, inzichtelijke, zorgvuldige en duurzame wijze ingericht.

3.1.1 Is de documentatie voor een ieder drempelvrij beschikbaar?

3.1.1.1 *Is het specificatiedocument beschikbaar zonder dat er sprake is van onacceptabele belemmeringen (zoals te hoge kosten en te hoge lidmaatschapseisen)?*

Ja

De documenten zijn via de NEN te verkrijgen. De experts geven aan in principe geen onoverkomelijke bezwaren te hebben met de vergoeding die het Nederlands Normalisatie-instituut (NEN) vraagt per standaard. De NEN beheert de standaard en stelt de documenten tegen een (beperkte) financiële vergoeding van € 30,- per deel beschikbaar. Voor de drie delen die betrekking hebben op de gegevensuitwisseling tussen overheid en bedrijfsleven bedragen de kosten voor het beschikbaar krijgen van de standaard € 90,- Met deze vergoeding moet het beheer en onderhoud van de standaard door de gebruikers ervan worden geregeld.

Aanbeveling:

Wel geven de experts aan dat ter bevordering van de adoptie het wenselijk is om, in de opstartfase van het Ondernemingsdossier-concept, de kosten voor de aanschaf van de standaard als Ministerie van EL&I af te kopen waardoor deze dus gratis ter beschikking kan worden gesteld. De experts geven hierbij aan dat het in dit geval ook gaat om beeldvorming en goodwill. Door het wegnemen van deze kleine financiële drempel wordt de marktwerking voor de ontwikkeling van Ondernemingsdossier-toepassingen optimaal (maximaal) gestimuleerd. Deze aanbeveling is niet voorwaardelijk voor het plaatsen van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst

3.1.1.2 *Is de documentatie over het ontwikkel- en beheerproces (bijv. het voorlopige specificatiedocument, notulen en beschrijving besluitvormingsprocedure) beschikbaar zonder dat er sprake is van onacceptabele belemmeringen (zoals te hoge kosten en te hoge lidmaatschapseisen)?*

Ja

Het beheer en onderhoud van de standaard wordt vormgegeven door de NEN. Het proces is beschreven en gepubliceerd op de website van de NEN en daarmee transparant. De procedure en de spelregels voor de NTA zijn gepubliceerd en opvraagbaar via de site van de NEN [5], [7].

3.1.2 *Is het intellectuele eigendomsrecht voor eenieder beschikbaar, zodat de standaard vrij implementeerbaar en te gebruiken is?*

3.1.2.1 *Stelt de standaardisatieorganisatie het intellectueel eigendomsrecht op de standaard m.b.t. bijvoorbeeld eventuele patenten- onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar?*

Ja

Het intellectueel eigendomsrecht ligt bij NEN namens de deelnemers. Dit is verankerd in de werkwijze van NEN zoals opgenomen in de statuten en het huishoudelijke reglement [6]. De standaard wordt zonder verdere beperkingen beschikbaar gesteld (behoudens copyright). Deze werkwijze is gebruikelijk bij de NEN.

3.1.2.2 *Garandeert de standaardisatieorganisatie dat partijen die bijdragen aan de ontwikkeling van de standaard hun intellectueel eigendomsrecht onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar stellen?*

Ja

Dit is verankerd in de werkwijze van de NEN en beschreven in de statuten van de NEN zie hiervoor [6], met name artikel 17 van de statuten.

3.1.3 *Is de inspraak van eenieder in voldoende mate geborgd?*

3.1.3.1 *Is het besluitvormingsproces toegankelijk voor alle belanghebbenden (bijv. gebruikers, leveranciers, adviseurs, wetenschappers)?*

Ja

Bij het opstellen van de NTA of een herziening wordt een openbare uitnodiging door NEN gepubliceerd en is deelname voor eenieder open. Alle belanghebbenden kunnen om herziening van een norm / standaard vragen. Daarmee kan het proces om tot herziening te komen worden opgestart. Bij de totstandkoming van een NTA mag vanuit de procedure gezien niemand worden geweigerd [7].

Aanbeveling

De experts geven aan dat er bij de totstandkoming van aanpassingen op de NTA de betrokkenheid van verschillende overheidsinstanties van groot belang blijft om voldoende draagvlak voor de toepassing van de standaard te houden. Zeker gezien de mogelijkheden die er voor de overheden zijn om niet het Ondernemingsdossier-concept in te zetten.

Hoewel volgens de indiener en de NEN er altijd brede oproepen worden gedaan en het de oproep op de site van de NEN verschijnt, leidt dit niet altijd tot een ruime deelname. De experts geven als aanbeveling mee in de toekomst extra activiteiten te ontplooien om een brede vertegenwoordiging van overheden vanaf het begin van de aanpassingen bij de standaard betrokken te houden. Daarmee kan het draagvlak en het uitdragen van de standaard beter worden geborgd. Deze aanbeveling is niet voorwaardelijk voor de plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

- 3.1.3.2 *Vindt besluitvorming plaats op een wijze die zoveel mogelijk recht doet aan de verschillende belangen?*

Ja

In de procedure en de vorm waarin een NTA wordt opgesteld is dit uitgebreid gewaarborgd. In de vorm van NTA is het behartigen van verschillende belangen nog uitgebreider geborgd dan bij andersoortige normen doordat bij een NTA ook een minderheidsstandpunt in de NTA kan worden opgenomen. Daarnaast staat het alle partijen vrij om aanpassingen van de standaard te vragen en kunnen zij een herzieningsproces starten. Zie hiervoor de NTA procedure onderdeel besluitvorming van de NEN [7].

- 3.1.3.3 *Kan een belanghebbende formeel bezwaar aantekenen tegen de gevolgde procedure?*

Ja

In die mogelijkheid is voorzien in de procedures doordat belanghebbenden om herziening van de standaard kunnen vragen waardoor opnieuw een proces kan worden gestart.

- 3.1.3.4 *Organiseert de standaardisatieorganisatie regelmatig overleggen met belanghebbenden over doorontwikkeling en beheer van de standaard? (geen harde voorwaarde)*

Ja

De NEN organiseert dit op verzoek van de belanghebbende. Er wordt dan een oproep gedaan op de site van de NEN en belanghebbenden zullen door de NEN worden benaderd volgens gebruikelijke procedures.

Daarnaast wordt door de experts aangegeven dat belanghebbenden commentaar kunnen leveren op de gepubliceerde standaard, daar gaat een signaalwerking vanuit om een herzieningsproces te starten. De NEN neemt dan contact op met de belanghebbenden.

- 3.1.3.5 *Organiseert de standaardisatieorganisatie een publieke consultatie voordat (een nieuwe versie van) de standaard wordt vastgesteld? (geen harde*

voorwaarde)

Nee

Dat zit niet in de huidige procedure. Het is geen vast onderdeel van de totstandkoming van een NTA.

3.1.4 *Is de standaardisatieorganisatie onafhankelijk en duurzaam?*

3.1.4.1 *Is de ontwikkeling en het beheer van de standaard belegd bij een onafhankelijke non-profit standaardisatieorganisatie?*

Ja

De ontwikkeling en het beheer zijn belegd bij de NEN. De NEN heeft geen winstoogmerk en is onafhankelijk van de overheid en het bedrijfsleven.

3.1.4.2 *Is de financiering van de ontwikkeling en het onderhoud van de standaard voor tenminste drie jaar gegarandeerd?*

Ja

In de implementatiestrategie Ondernemingsdossier heeft EL&I zich tot 2016 verbonden aan het onderhouden van de standaard. In de Digitale agenda [8] is aangegeven dat de looptijd van dit programma, waar het Ondernemingsdossier onderdeel van is, tot 2016 loopt. Daarna is het de bedoeling dat de markt en overheden zelf het proces dragen.

Voor de experts is de huidige situatie en de financiering van de doorontwikkeling en het beheer helder. Wel geven de experts aan dat ze enige zorg hebben over de periode vanaf 2016 wanneer het implementatieprogramma voor het Ondernemingsdossier eindigt. De betrokkenheid van een brede vertegenwoordiging van de overheid blijft ook dan van belang.

Aanbeveling

De experts geven als advies mee om voor de besluitvorming over de inrichting van het beheer van de standaard na 2016, het dan lopende beheer door EL&I te laten evalueren.

3.1.5 *Is het (versie) beheer van de standaard goed geregeld?*

3.1.5.1 *Heeft de standaardisatieorganisatie gepubliceerd beleid met betrekking tot versiebeheer van de standaard? (met o.a. aandacht voor migratie van gebruikers)*

Ja, deels

De geldigheidsduur van de NTA's in algemene zin is opgenomen in de statuten en het huishoudelijk reglement van de NEN [6]. Daarnaast is de procedures voor het beheer beschreven. Er zijn geen speciale regels bij de NEN ten aanzien van overgang van versies, die moet door de belanghebbenden zelf worden bepaald. Deze zijn niet opgenomen in de NTA of in nadere afspraken. In een presentatie tijdens de bijeenkomst zelf

is door de indieners aangegeven dat er voorlopig maximaal één keer per jaar een update van de standaard komt. Daarmee moet zekerheid worden geboden over de werkingsperiode van de standaard voor starters die de standaard willen gaan toepassen. De experts zijn van mening dat dit voor de beginfase van het opstarten van het Ondernemingsdossier-concept wellicht wat weinig is om relatief snel te kunnen reageren op kleine aanpassingen.

De NEN geeft aan dat als er fouten in de standaard worden gevonden, dit vrij snel, te corrigeren is door middel van correctiebladen.

Kern van de NTA is dat de belanghebbende bij de NTA onderling de afspraken maken en dus ook op punten van het versiebeheer en migratiepunten tijdens de behandeling van de NTA, punten kunnen inbrengen.

Aanbeveling

De experts zouden graag zien dat er een geldigheidsduur wordt opgenomen in de NTA 9040 zelf. Daarnaast zijn de experts van mening dat zeker in de opstartfase het de interoperabiliteit en adoptie kan bevorderen als er een proces wordt uitgewerkt waarin met major en minor updates wordt gewerkt. Op deze wijze is het mogelijk om de flexibiliteit te behouden. Deze aanbeveling is geen voorwaarde voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

- 3.1.5.2 *Is het standaardisatieproces van de standaardisatieorganisatie zodanig goed geregeld dat het Forum zich kan onthouden van aanvullende toetsing bij de aanmelding van een nieuwe versie van de standaard?*

Nee

Omdat een NTA wordt vastgesteld zonder publieke consultatie is een extra toets door het Forum op effecten voor niet deelnemers gewenst als kwaliteitsborging. Zie [6].

- 3.1.5.3 *Is het belang van de Nederlandse overheid voldoende geborgd bij de ontwikkeling en het beheer van de standaard?*

Ja

De regie op het Ondernemingsdossier-concept is nu belegd bij het Ministerie EL&I, dat via een het programma Ondernemingsdossier ook de coördinatie doet. Het ministerie wil echter het beheer van de standaard op termijn zoveel mogelijk bij de markt beleggen, waarbij het ministerie een regierol voor haar zelf ziet. Elke belanghebbende kan bij een NTA verzoeken om herziening van de afspraken. Ook overheidspartijen kunnen dat proces starten.

Aanbeveling

De experts kunnen zich vinden in het door de markt beheren van de standaard, maar herhalen het (niet voorwaardelijke) advies om 6 maanden voor het einde van implementatieplan van het Ondernemingsdossier door EL&I een evaluatie over het beheer en de toekomstige mogelijkheden te laten uitvoeren.

3.1.6

Conclusie

De expertgroep concludeert dat het standaardisatieproces voldoende open is. Aan alle verplichte criteria wordt voldaan, ook aan het merendeel van de aanvullende criteria wordt voldaan. De statuten en het huishoudelijk reglement van de NEN bieden waarborgen voor een deugdelijk beheerproces en een kwalitatief goede standaard. Voor de aanvullende criteria zijn er verbeteringen mogelijk.

Ten aanzien van het beheer van de standaard zijn op verschillende vlakken aanvullende afspraken wenselijk. Zo is voor de NTA 9040 nog niet geregeld hoe met verschillende versies en de ondersteuning daarvan naar de gebruikers wordt omgegaan. De NTA 9040 als standaard laat dat aan de belanghebbenden om te bepalen. De NEN faciliteert in het beschikbaar houden van de verschillende versies en elke belanghebbende kan bij de herziening van de standaard punten ten aanzien van de implementatie inbrengen. Op dit moment zijn er afspraken gemaakt tussen het Programma Ondernemingsdossier en de NEN over de opname en geldigheidsduur van de versies. Die is minimaal 2 jaar om daarmee zekerheid te geven aan ondernemingen en overheden.

Er zijn zorgen over de inrichting van het beheerproces na 2016 als het programma Ondernemingsdossier stop. De zorg richt zich op de blijvende betrokkenheid van een brede vertegenwoordiging van overheidsinstanties bij het doorontwikkelen van de huidige versie. Daarnaast wordt er mede vanuit adoptieoverwegingen gepleit voor het afkopen van de vergoeding aan de NEN voor de opstartperiode van het Ondernemingsdossier-concept. Opname van de geldigheidsduur en de uitwerking van een proces voor Major and Minor changes is eveneens door de experts aanbevolen. Deze aanbeveling was niet voorwaardelijk voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

3.2 Toegevoegde waarde

De interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie van de standaard wegen overheidsbreed en maatschappelijk op tegen de risico's en nadelen.

3.2.1 Is het toepassings- en werkingsgebied van de aanmelding goed gedefinieerd?

3.2.1.1 Is het functioneel toepassingsgebied goed gedefinieerd?

Ja

De experts zijn het eens geworden over het functionele toepassingsgebied gebied hoewel experts hebben aangegeven de vrijheid die in het functioneel toepassingsgebied is opgenomen om de standaard toe te passen niet geheel overeen komt met de wijze waarop bij andere standaarden het toepassingsgebied is vastgesteld. Zie hiervoor paragraaf 2.1.

3.2.1.2 *Is het organisatorisch werkingsgebied goed gedefinieerd?*

Ja,

Er is overeenstemming over het werkingsgebied dat de standaard idealiter moet hebben. De experts van KING Dimpact en de KVK geven echter aan dat gemeenten en semi overheden geen onderdeel kunnen zijn van het werkingsgebied zolang er geen aanvullende afstemming heeft plaatsgevonden met deze sectoren.

Zie hiervoor paragraaf 2.2

3.2.1.3 *Is de standaard generiek toepasbaar en niet alleen bedoeld voor gegevensuitwisseling met één of een beperkt aantal specifieke voorzieningen? (toelichtende vraag)*

Ja

De standaard is generiek toepasbaar, niet gekoppeld aan één gebruiksgroep of een specifieke voorziening.

3.2.2 *Verhoudt de standaard zich goed tot andere standaarden?*

3.2.2.1 *Kan de standaard naast of in combinatie met reeds opgenomen standaarden worden toegepast (d.w.z. de standaard conflicteert niet met reeds opgenomen standaarden)?*

Ja / Nee

Er zijn geen conflicterende standaarden die op hetzelfde toepassingsgebied in zijn geheel werken.

Wel zijn er bij de experts zorgen over de samenloop met de StUF standaard en met standaarden die momenteel in ontwikkeling zijn zoals standaarden voor het Omgevingsloket.

De StUF standaard is een totaalpakket van afspraken, opgenomen op de 'pas toe of leg uit'-lijst, die niet in zijn geheel de informatie-uitwisseling zoals bedoeld in het functionele toepassingsgebied van het Ondernemingsdossier raakt. Daarnaast is deze standaard van toepassing op de gemeenten en ketens waarin de gemeenten werken. Niet op andere overheden. Het organisatorisch werkingsgebied van de NTA 9040 is breder dan alleen de gemeenten. In de NTA's 9040 is gekeken naar de opbouw van de StUF standaard en zijn de elementen die in beide standaarden worden gebruikt, overeenkomstig gedefinieerd. Dat legt een extra beheerlast op het synchroon houden van toekomstige aanpassingen in de StUF standaard met de wijze waarop het koppelvlak binnen het Ondernemingsdossier is gedefinieerd.

Een aantal experts geeft aan dat de synchroniteit met StUF van groot belang is om de beheerlast voor gemeenten te beperken. In de praktijk van het toepassen van de NTA 9040 standaard zijn er nog geen problemen geweest met de samenloop tussen NTA 9040 en StUF. Daarnaast zijn er experts die aangeven dat volledige StUF compliance zou betekenen dat de StUF indirect via de NTA's 9040 ook aan andere

overheden wordt opgelegd. Zij vinden dat niet de juiste weg. Deze experts geven aan dat dan eerst de uitbreiding van het werkingsgebied van StUF-standaard zou moeten worden getoetst. Met de verbreding van dit werkingsgebied zou de StUF standaard pas via de NTA 9040 mogen worden gekoppeld aan overige overheden. Verschillende experts houden reserveringen ten aanzien van de standaard op dit punt en vinden dat de aansluiting beter moet worden uitgewerkt.

Ook het raakvlak en het gebruik van Digikoppeling als één van de standaarden die gebruikt kan worden in de informatie-uitwisseling met de overheid was nog niet geheel duidelijk. Digikoppeling wordt gebruikt bij het verzenden van een aanvraag of een melding via de berichtenbox bedrijven of digipoort. In de NTA 9040-2 is dit ook schematisch aangegeven. Digikoppeling staat (nu nog) niet open voor communicatie met ondernemers maar is bedoeld voor communicatie tussen Digipoort of de Berichtenbox bedrijven en de backoffice applicaties van de overheden. Er zijn ontwikkelingen bij Digikoppelingen die het eveneens geschikt kunnen maken voor communicatie met bedrijven. Verdere toekomstige afstemming met Digikoppeling wordt door verschillende experts aanbevolen.

Aanbeveling:

De experts geven aan dat het noodzakelijk is om goed te bezien op welke wijze de synchroniteit tussen StUF en NTA 9040 kan worden vormgegeven. De experts bevelen het Forum aan, om vanuit haar rol als hoeder van de open standaarden, bij de beheerders van StUF en bij de vertegenwoordigers van de semi-publieke sector aan te dringen op actieve afstemming van de standaarden met de aan de NTA 9040 deelnemende partijen, zodat de bestaande onduidelijkheid over de samenloop van standaarden op verschillende organisatorische toepassingsgebieden kan worden beslecht.

De experts geven tevens aan dat er goed gekeken moet worden naar aansluiting met andere standaarden die in ontwikkeling zijn. Zeker naar de ontwikkelingen rondom het Omgevingsloket dat momenteel ook wordt uitgerold binnen gemeenten en ontwikkelingen rond Digikoppeling. Hoewel de standaarden hiervoor nog niet zijn vastgesteld, moet het niet zo zijn dat gemeenten straks te maken hebben met twee verschillende standaarden op een deel van het toepassingsgebied (specifiek rondom regelhulp bij vergunningen bijvoorbeeld).

3.2.2.2 *Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven reeds opgenomen standaarden met een overlappend functioneel toepassings- en organisatorisch werkingsgebied? (Dit kan ook om een nieuwe versie van dezelfde standaard gaan.)*

Ja

Dit is de eerste versie van deze standaard. Er zijn nog geen standaarden voor het aangegeven werkingsgebied.

3.2.2.3 *Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven bestaande concurrerende standaarden die in aanmerking zouden kunnen komen voor opname? (toelichtende vraag)*

Ja

Er is geen standaard die in zijn geheel als concurrerend voor het toepassingsgebied kan worden gezien. Er zijn wel standaarden met raakvlakken op delen van het toepassingsgebied (StUF) en er zijn standaarden in ontwikkeling. De meerwaarde van de NTA 9040 zit vooral in de integraliteit met het gehele toepassingsgebied. Zoals aangegeven bij eerdere toetspunten zal voor de doorontwikkeling de synchroniteit met deze in ontwikkeling zijnde standaarden moeten worden geborgd.

- 3.2.2.4 *Is de standaard een internationale standaard of sluit de standaard aan bij relevante internationale standaarden? (toelichtende vraag)*

Nee

Het betreft een nationale standaard.

- 3.2.2.5 *Draagt de standaard voldoende bij aan interoperabiliteit zonder dat aanvullende standaardisatieafspraken (zoals lokale profielen) noodzakelijk zijn? (toelichtende vraag)*

Ja

De NTA 9040 Ondernemingsdossier is onderdeel in de samenwerkingsafpraak die bedrijven en overheid maken bij het toepassen van een Ondernemingsdossier. De samenwerkingsafpraak ziet toe op interoperabiliteit op niveau van de organisaties en het proces. De NTA 9040 Ondernemingsdossier op niveau van de gegevensuitwisseling en techniek (zie hiervoor de standaarden waarin in de NTA naar wordt verwezen). De NTA's voorkomen dat door verschillende betrokken partijen verschillende oplossingen op de koppelvlakken worden ontwikkeld die later weer tot elkaar moeten worden gebracht. De NTA's bevorderen de interoperabiliteit.

- 3.2.3 Wegen de kwantitatieve en kwalitatieve voordelen van adoptie van de standaard, voor de (semi-)overheid als geheel en voor de maatschappij, op tegen de nadelen?

- 3.2.3.1 *Draagt de adoptie van de standaard bij aan de oplossing van een bestaand, relevant interoperabiliteitsprobleem?*

Ja

Door de standaard wordt voorkomen dat koppelvlakken steeds opnieuw moeten worden gedefinieerd en er verschillende oplossingen per overheidinstantie en branche ontstaan. De waarde van de adoptie van de standaard wordt echter beperkt doordat de toepassing van de standaard pas in werking treedt op het moment dat een overheidinstantie expliciet besluit om het Ondernemingsdossier-concept voor de informatie-uitwisseling tussen ondernemers en de overheidinstelling te gaan toepassen. Indien besloten wordt dit niet te doen, dan bestaat nog steeds het risico op de ontwikkeling van eigen uitwisselingsmechanismen op de koppelvlakken en onvoldoende interoperabiliteit.

- 3.2.3.2 *Draagt de standaard bij aan het voorkomen van een vendor lock-in*

(leveranciersafhankelijkheid)?

Ja

De standaard is systeemafhankelijk te implementeren en kan door meerdere aanbieders tegelijk worden aangeboden.

3.2.3.3 *Wegen de overheidsbrede en maatschappelijke baten voor de informatievoorziening en de bedrijfsvoering op tegen de kosten?*

Deze vraag is opgedeeld naar drie belangengroepen: overheid, bedrijfsleven en burgers. Deze zijn in de volgende subvragen separaat behandeld.

Deelvraag a:

Wegen de baten voor de informatievoorziening en de bedrijfsvoering binnen de overheidssector op tegen de kosten?

Ja waarschijnlijk

Voor het toepassen van het Ondernemingsdossier-concept als wijze van informatie-uitwisseling tussen overheidsorganisatie en ondernemers in een branche, zal een overeenkomst tussen de overheidsinstantie en de ondernemers worden gesloten. Daarbij zal een kosten-baten afweging voor de overheidsinstantie worden gemaakt. De baten van het invoeren van het Ondernemingsdossier-concept zullen niet alleen in financiële zin door de overheid instantie worden gewogen. Ook elementen als het verlichten van de lasten voor ondernemers, het aantrekkelijk houden van de gemeente voor een bedrijfstak spelen daarbij bijvoorbeeld een rol. Indien er geen businesscase is om via het Ondernemingsdossier-concept te gaan werken zal de overheidsinstantie niet tot inzetten van het concept overgaan. De businesscase kan wel per situatie verschillen.

Ten aanzien van de businesscase voor de standaard zelf. Er is geen generieke businesscase voor de invoering van de standaard zelf beschikbaar. Het ligt voor de hand dat een generieke standaard veel dubbel werk en kosten voor verschillende overheden (en het bedrijfsleven) voorkomt. Doordat eenmalig de koppelvlakken worden gedefinieerd en iedereen dezelfde definities gebruikt, zijn er achteraf geen activiteiten noodzakelijk zijn om verschillende uitwerkingen van een koppelvlak alsnog te integreren.

Deelvraag b:

Wegen de baten voor de informatievoorziening en de bedrijfsvoering binnen de bedrijvensector op tegen de kosten?

Ja

Ondernemers zullen op basis van een businesscase (eventueel samen met de brancheorganisatie) bepalen of er afspraken met de overheidsinstanties worden gemaakt. Daarbij zal voor ondernemers de businesscase leidend zijn. De businesscase kan wel per situatie verschillen, zowel voor ondernemers onderling als voor ondernemers in verschillende branches.

Deelvraag c:

Wegen de baten voor de informatievoorziening van de burger op tegen de kosten?

Niet van toepassing

3.2.3.4 *Zijn de beveiligingsrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?*

Ja

Er zijn geen beveiligingsrisico's verbonden aan adoptie van de standaard. Alle gegevensuitwisseling voldoet aan de gangbare standaarden voor beveiligde verbindingen tussen systemen (SSL). De beveiliging van de systemen zelf is geen onderdeel van de standaard. Het Ondernemingsdossier zelf is een systeem van de ondernemingen. De onderneming is verantwoordelijk voor het realiseren van een afdoende niveau van beveiliging van dit systeem. Voor de standaard zijn de beveiligingsrisico's acceptabel.

3.2.3.5 *Zijn de privacyrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?*

Ja

De privacybescherming is geen onderdeel van de standaard. Het Ondernemingsdossier zelf is een systeem van de ondernemingen. De onderneming is in eerste instantie verantwoordelijk voor het realiseren van een goede privacybescherming indien van toepassing. Voor de standaard zijn de privacyrisico's acceptabel.

3.2.4 *Conclusie*

De standaard voldoet (nog) niet aan een aantal toetsingcriteria met betrekking tot het hoofdcriterium: Toegevoegde waarde.

Ten aanzien van de samenloop met overige standaarden zijn experts verdeeld (*zie 3.2.2.1*). In formele zin maakt de NTA wel gebruik van StUF basisgegevens maar is er geen volledige synchroniteit tussen StUF berichtdefinities en berichtdefinities in de NTA 9040. Dit wordt bij het huidige gebruik van de standaard door de deelnemende partijen niet als een probleem ervaren. Vanuit de experts van KING en Dimpact wordt aangegeven dat de samenhang met StUF beter moet worden geborgd om te voorkomen dat overheden dubbele standaarden moeten volgen en tegelijk kan bij het al te breed volgen van de StUF standaard deze indirect aan andere overheden dan het voor StUF bepaalde toepassingsgebied (gemeenten), wordt opgelegd. Andere overheden kunnen zich daar niet in vinden. Vanuit het bedrijfsleven wordt deze noodzaak (begrijpelijk) minder gezien. Vanuit overheidswege wordt dit gezien als een belangrijke voorwaarde voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

De toegevoegde waarde van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst zit vooral in de duidelijkheid die de standaard biedt voor de koppelvlakken als expliciet door overheden en ondernemingen gekozen wordt voor het toepassen van het Ondernemingsdossier-concept. Door het opnemen van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst, wordt automatisch de gehele afspraken set van kracht. Dit in tegenstelling tot een oplossing waarbij per afspraak tussen overheden en ondernemers naar de NTA moet worden verwezen. De standaard voorkomt dat binnen het toepassingsgebied

verschillende oplossingen voor het koppelvlak worden ontwikkeld die niet integreerbaar of qua beheer duurder zijn dan een generieke oplossing voor het koppelvlak. Door opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst kan de interoperabiliteit worden geborgd en wordt zekerheid gegeven aan het bedrijfsleven over de koppelvlakken zodat Ondernemingsdossier-toepassingen kunnen worden gemaakt.

Ten opzichte van de bestaande standaarden vergroot de standaard NTA 9040 de interoperabiliteit. Het gebruik van de standaard wordt gezien als een instrument dat de interoperabiliteit kan bevorderen en de regeldruk voor ondernemingen kan verminderen.

Hoewel het de standaard formeel niet volledig synchroniseert met StUF maakt het functionele toepassingsgebied het mogelijk dat ondernemers (branchegewijs) afspraken maken met overheidsinstelling over de toepassing van het Ondernemingsdossier-concept. Daarmee maken ze afspraken over de toepassing van de standaard, zo kan tot een beheersbare invoering worden gekomen. Het algemene beeld van de experts geeft aan dat via verleiding de adoptie beter kan worden geregeld dan via sancties. (zie ook 3.4)

3.3 **Draagvlak**

Aanbieders en gebruikers moeten voldoende ervaring hebben bij het ondersteunen, implementeren en gebruiken van de standaard.

3.3.1 Bestaat er voldoende marktondersteuning voor de standaard?

3.3.1.1 *Bieden meerdere leveranciers ondersteuning voor de standaard?*

Ja

De standaard is door 14 partijen, waaronder 5 leveranciers, vastgesteld (genoemd in de NTA).

3.3.1.2 *Kan een gebruiker de conformiteit van de implementatie van de standaard (laten) toetsen?*

Ja

De conformiteit kan worden vastgesteld, hetzij door zelf een testopstelling te maken, hetzij door een auditor te vragen de toets uit te voeren. Er zijn voorbeeldberichten beschikbaar voor het maken van testcases. Deze kunnen via het programma Ondernemingsdossier worden opgevraagd.

De experts geven aan dat het vaststellen van de technische conformiteit geen groot probleem zal zijn.

3.3.2 Kan de standaard rekenen op voldoende draagvlak?

3.3.2.1 *Wordt de aangemelde versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere organisaties gebruikt?*

Ja

Bij de start in 2011 werkten 5 leveranciers met de standaard en 5 gemeenten en 1 toezichthouder. De aantallen gebruikende organisatie neemt steeds toe. In juli 2012 was de standaard in gebruik bij 18

gemeenten, 2 Rijksinspecties, 2 provincies, 1 regionale uitvoeringsdienst en 6 ICT leveranciers. Met meerdere overheidinstellingen wordt gesproken over de deelname. Het programmabureau verwacht dat eind 2012, 1200 ondernemers zijn aangesloten.

3.3.2.2 *Wordt een vorige versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere organisaties gebruikt?*

Niet van toepassing

Er is geen eerdere versie van deze standaard.

3.3.2.3 *Is de aangemelde versie backwards compatible met eerdere versies van de standaard?*

Niet van toepassing

Voor versie 1.0.

3.3.2.4 *Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstige gebruik van de standaard door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers?*

Onduidelijk

De experts geven aan dat ze onvoldoende zicht hebben op wat er nu met het Ondernemingsdossier is bereikt. Hoewel van de experts afkomstig uit de brancheorganisaties positieve geluiden te horen zijn over de eerste bevindingen, en het aantal deelnemers gestaag groeit (zie 3.3.2.1), zijn die signalen nog niet breed gedeeld. Wel is er veel informatie over de bestuurlijke afspraken die zijn gemaakt en de ambitie die er is over het inzetten van het Ondernemingsdossier-concept terug te vinden. Zie hiervoor ook:

- de Digitale Agenda.nl van de rijksoverheid [8]
- de Digitale Steden Agenda van Stedenlink en de G32 [9] ,
- de Uitvoeringsagenda vermindering regeldruk [10],
- Beter en concreter [11],
- de Uitvoeringsagenda Regeldruk en Dienstverlening [12].

Vanuit de overheid hebben de vertegenwoordigers nog geen zicht op de bevindingen vanuit het veld. Dat zal tijdens de consultatieronde van het advies nader moeten gduid. Daarnaast wordt vanuit de overheidszijde aangegeven dat het huidige werkklimaat vol met bezuinigingen niet meewerkt in het uitvoeren van vernieuwingsprojecten. Kosten gaan hierbij altijd uit voor de baten dus het moet heel helder zijn welke baten het op gaat leveren.

3.3.3 *Conclusie*

De standaard voldoet aan de criteria voor het draagvlak. Alle harde toetsvragen werden positief door de experts beantwoord. Er is draagvlak voor het toepassen van de standaard binnen het functionele toepassingsgebied zoals in paragraaf 2.1 is uitgewerkt.

Over de resultaten van de eerste toepassingen van de standaard kan tijdens de expertsessie maar beperkt bevindingen worden gemeld. De

toepassing van standaard versie 1.0 heeft al wel geleid tot het ontwikkelen van versie 2.0 waarvan de betrokken instanties al hebben aangegeven dat zij de nieuwe standaard zullen gaan implementeren. Daarnaast groeit het aantal deelnemers gestaag en is er een duidelijke ambitie in de communicatie van de verschillende overheden met betrekking tot het Ondernemingsdossier waar te nemen. In de consultatieronde moet hier specifiek naar worden gevraagd.

3.4 Opname bevordert adoptie

De opname op de lijst is een geschikt middel om de adoptie van de standaard te bevorderen.

Er zijn twee lijsten: de lijst met gangbare standaarden en de lijst voor 'pas toe of leg uit'. Deze laatste lijst is bedoeld om standaarden een extra stimulans te geven wanneer:

1. Hun huidige adoptie binnen de (semi-)overheid beperkt is;
2. Opname bijdraagt aan de adoptie door te stimuleren o.b.v. het 'pas toe of leg uit' regime.

De lijst met gangbare standaarden vormt een referentie voor standaarden die veel gebruikt worden. Als standaarden voldoen aan enkele basisvoorwaarden (voor o.a. openheid), er is geen discussie over en de standaarden worden breed gebruikt, dan vindt opname op die lijst plaats.

Voor de NTA 9040 binnen het concept Ondernemingsdossier geldt dat een opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst wordt voorzien.

3.4.1 *Is de 'pas toe of leg uit'-lijst het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi-)overheid te bevorderen?*

Ja, maar

De experts zijn van mening dat plaatsing van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst de adoptie van de standaard zal vergroten. Een aantal experts zetten vraagtekens bij het nut van plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst gezien het gedefinieerde functionele toepassingsgebied. Het gedefinieerde functionele toepassingsgebied laat veel ruimte voor overheden om alternatieven in de informatie-uitwisseling toe te passen en dus niet aan de standaard te hoeven voldoen. Daarnaast zijn er mogelijkheden om het gebruik van de standaard via de expliciete afspraken tussen overheden en ondernemingen te regelen. Opname op de lijst lijkt daar weinig aan toe te voegen.

Vanuit het bedrijfsleven wordt de plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst als een belangrijke zekerheid gezien voor de ontwikkeling van Ondernemingsdossier-toepassingen. Opname op de lijst geeft zekerheid voor de ondernemingen in de softwarebranche en ondernemingen die hierin investeren. Ook de branchegewijze inzet en het uitgangspunt, dat er eerst op overheidsniveau en ondernemingsniveau overeenstemming moet worden bereikt over de inzet van het Ondernemingsdossier-concept, wordt door de experts uit het bedrijfsleven gezien als een mogelijkheid om gefaseerd en beheerst dit nieuwe concept in te voeren. Opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst draagt bij tot de adoptie van de standaard en daarmee de interoperabiliteit en de vermindering van de regeldruk.

3.4.2 *Is de lijst met gangbare open standaarden het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi-)overheid te bevorderen?*

Nee

Het is nog geen gangbare standaard en daarom komt de standaard niet in aanmerking voor plaatsing op deze lijst.

Wel wordt door de experts geconstateerd dat plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst op dit moment een te dwingend karakter heeft om in te stemmen met de plaatsing op de lijst. Wel wordt onderkend dat de ontwikkelingen op dit vlak moeten worden gestroomlijnd om in de toekomst interoperabiliteitsproblemen te voorkomen. De experts missen eigenlijk een lijst met standaarden die nog niet verplichtend zijn, maar wel door het Forum, met het oog op de toekomstige ontwikkelingen, sterk wordt aanbevolen. Ontwikkelaars zouden dan in ieder geval op de plek waar zij de standaarden verwachten (bij het Bureau Forum Standaardisatie) worden gewezen op het bestaan van de standaard.

Aanbevelingen

De experts bevelen het Forum aan om na te gaan of er een lijst kan komen met aanbevolen standaarden, die nog niet als gebruikelijke standaard worden gevolgd en die nog niet het verplichtend karakter hebben van de standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Op deze wijze kunnen ontwikkelingen toch op elkaar worden afgestemd en de standaarden waaraan gewerkt wordt onder de aandacht van de betrokkenen worden gebracht.

3.4.3 *Zijn er naast opname op de lijst aanvullende adoptie maatregelen nodig?*

3.4.3.1 *Is de inzet van aanvullende adoptie-instrumenten (communicatief, financieel, juridisch), door andere partijen dan het Forum/College Standaardisatie, noodzakelijk?*

Nee, maar

Nee: Plaatsing op de lijst is op zichzelf voldoende zekerheid voor partijen om zich aan de standaard te committeren. De samenwerkingsovereenkomst die overheden en ondernemingen sluiten bij deelname aan het Ondernemingsdossier-concept is daarnaast borging voor adoptie.

Maar: De branchegewijze aanpak van het invoeren van het Ondernemingsdossier, wat op zich losstaat van de standaard 'an sich', leidt bij de overheidsinstanties tot extra werkzaamheden en nog niet direct tot lastenverlichting. Immers het toepassen van het Ondernemingsdossier-concept betekent nog niet dat de dienstverlening volgens de oude methode kan worden uitgefaseerd. Andere processen moeten van dezelfde vergunningsregels gebruik maken of ondernemers die niet meedoen met het Ondernemingsdossier moeten op andere wijze de benodigde informatie (op de oude manier) bij de overheid kunnen opvragen en aanbieden. De overheid komt daardoor waarschijnlijk met een tijdelijke kostenverhoging te zitten die niet direct de adoptie aan overheidszijde zal bevorderen.

De experts zijn van mening dat binnen het huidige economisch klimaat de overheidsorganisaties snel de businesscase zullen hanteren om te bepalen of het Ondernemingsdossier-concept zal worden ingezet. De baten op korte termijn zullen dus niet direct zichtbaar zijn. Op de langere termijn zal de standaard leiden tot een grotere interoperabiliteit en bijdragen aan regeldrukvermindering.

Aanbeveling

De experts zijn van mening dat het beschikbaar stellen van (financiële) middelen kan helpen om financiële drempels weg te halen die bij overheden ontstaan door het toepassen van de standaard. De experts geven aan dat duidelijkheid over dergelijke instrumenten vanuit EL&I mede kan helpen om het concept te realiseren en de standaard daarmee te adopteren.

- 3.4.3.2 *Kan een uitgebreid adoptieadvies van het Forum Standaardisatie helpen bij het wegnemen van knelpunten in de adoptie?*

Niet van toepassing

- 3.4.4 *Conclusie*

De experts zijn niet unaniem positief over de vraag of de opname op de lijst is een geschikt middel om de adoptie van de standaard te bevorderen. Ze staan positief ten opzichte van de waarde van de standaard binnen het ondernemingsdossier concept, maar een aantal geeft aan dat het functionele toepassingsgebied veel ruimte laat voor het wel of niet toepassen van de standaard. Expliciete afspraken tussen ondernemingen en overheden vormen de basis. De 'pas toe of leg uit'-lijst is als instrument veel dwingender. Er zijn ook alternatieven zoals het regelen van de toepassing via de expliciete afspraken tussen ondernemers en overheden.

Deze zijn echter minder dwingend en bieden ruimte voor afwijkingen. Plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst wordt als een van de weinige instrumenten gezien om duidelijkheid en zekerheid te geven over de koppelvlakken. Het biedt daarmee de mogelijkheid voor de makers van Ondernemingsdossier-toepassingen om voor ondernemers (in een branche) oplossingen te genereren die de regeldruk voor de ondernemingen verminderen.

Ondanks de bestuurlijke afspraken en convenanten die tussen overheden en bedrijfsleven zijn gesloten zien de experts het economisch tij als een risicofactor die overheden individueel zullen inzetten om de informatie niet via het Ondernemingsdossier-concept te gaan aanbieden. Hoewel dit punt los staat van de standaard 'an sich' is het wel een element dat in de discussies bij de experts steeds weer terug kwam.

4 Advies aan Forum en College

4.1 **Samenvatting van de toetsingscriteria**

Samengevat is het oordeel op de toetsingscriteria als volgt:

4.1.1 *Open standaardisatieproces*

De expertgroep concludeert dat het standaardisatieproces voldoende open is. Aan alle harde criteria wordt voldaan, ook aan het merendeel van de zachte criteria wordt voldaan. De statuten en het huishoudelijk reglement van de NEN bieden waarborgen voor een deugdelijk beheerproces en een kwalitatief goede standaard. Voor de aanvullende criteria zijn er verbeteringen mogelijk.

Ten aanzien van het beheer van de standaard zijn op verschillende vlakken aanvullende afspraken wenselijk. Zo is voor de NTA 9040 nog niet geregeld hoe met verschillende versies en de ondersteuning daarvan naar de gebruikers wordt omgegaan. De NTA als standaard laat dat aan de belanghebbenden om te bepalen. De NEN faciliteert in het beschikbaar houden van de verschillende versies en elke belanghebbende kan bij de herziening van de standaard punten ten aanzien van de implementatie inbrengen. Op dit moment zijn er afspraken gemaakt tussen het Programma Ondernemingsdossier en de NEN over de opname en geldigheidsduur van de versies. Die is minimaal 2 jaar om daarmee zekerheid te geven aan ondernemingen en overheden.

Er zijn zorgen over de inrichting van het beheerproces na 2016 als het implementatieplan Ondernemingsdossier stop. De zorg richt zich op de blijvende betrokkenheid van een brede vertegenwoordiging van overheidsinstanties bij het doorontwikkelen van de huidige versie.

Daarnaast wordt er mede vanuit adoptieoverwegingen gepleit voor het afkopen van de kosten voor de standaard die in de opstartperiode van het Ondernemingsdossier-concept aan de NEN moeten worden betaald. Opname van de geldigheidsduur en de uitwerking van een proces voor Major and Minor changes is eveneens door de experts niet voorwaardelijk voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst opgenomen.

4.1.2 *Toegevoegde waarde*

In formele zin voldoet de standaard (nog) niet aan het criterium toegevoegde waarde.

Ten aanzien van de samenloop met overige standaarden zijn experts verdeeld (zie 3.2.2.1). In formele zin maakt de NTA wel gebruik van StUF basisgegevens maar is er geen volledige synchroniteit tussen StUF berichtdefinities en berichtdefinities in de NTA 9040. Dit wordt bij het huidige gebruik van de standaard door de deelnemende partijen niet als een probleem ervaren. Door de experts van KING en Dimpact wordt aangegeven dat de samenhang met StUF beter moet worden geborgd om te voorkomen dat overheden dubbele standaarden moeten volgen en

tegelijk kan bij het al te breed volgen van de StUF standaard deze indirect aan andere overheden dan het voor StUF bepaalde toepassingsgebied (gemeenten), wordt opgelegd. Andere overheden kunnen zich daar niet in vinden. Vanuit het bedrijfsleven wordt deze noodzaak (begrijpelijk) minder gezien. Vanuit overheidswege wordt dit gezien als een belangrijke voorwaarde voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

De toegevoegde waarde van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst zit vooral in de duidelijkheid die de standaard biedt voor de koppelvlakken als expliciet door overheden en ondernemingen gekozen wordt voor het toepassen van het Ondernemingsdossier-concept. De standaard voorkomt dat binnen het toepassingsgebied verschillende oplossingen voor het koppelvlak worden ontwikkeld die niet integreerbaar of qua beheer duurder zijn dan een generieke oplossing voor het koppelvlak. Door het opnemen van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst, wordt automatisch de gehele afspraken set van kracht. Dit in tegenstelling tot een oplossing waarbij per afspraak tussen overheden en ondernemers naar de NTA moet worden verwezen. Door opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst kan de interoperabiliteit worden geborgd en wordt zekerheid gegeven aan het bedrijfsleven over de koppelvlakken zodat toepassingen kunnen worden gemaakt. Daarnaast zijn door de opname van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst de afspraken voor overheden te vinden op de meest logische plek, namelijk bij het Forum standaardisatie. Ten opzichte van de bestaande standaarden vergroot de standaard NTA 9040 Ondernemingsdossier de interoperabiliteit. Het gebruik van de standaard wordt gezien als een instrument dat de interoperabiliteit kan bevorderen en de regeldruk voor ondernemingen kan verminderen.

Uit de discussie in de expertgroep en de verkregen informatie van de experts blijkt dat er bij de overheidspartijen reserveringen zijn voor het opnemen van de standaard op een verplichtende lijst maar het belang van het definiëren van het koppelvlak en het gebruik van afspraken daarover wordt wel onderkend. Er is bij de experts een behoefte aan een soort tussenvorm van de lijsten. Een lijst met standaarden die nog niet verplicht zijn om toe te passen, maar wel een erkenning krijgen als een gezamenlijke afspraak om de ontwikkelingen binnen het functionele toepassingsgebied in overeenstemming te brengen.

Gezien het bestuurlijk belang van het Ondernemingsdossier en afspraken die al tussen verschillende partijen lopen is de vraag waar de overheid en ondernemingen het meest mee zijn gediend. Door opname op de lijst wordt de verplichting tot het volgen van de standaard direct van toepassing. Daarnaast wordt dan sterker afgedwongen dat regie wordt gevoerd over de samenloop met de StUF standaard. Bij het niet opnemen op de lijst zullen de NTA's apart worden genoemd in de afspraken tussen ondernemingen en overheid als basis voor de verdere uitwerking van de informatie-uitwisseling waarbij het niet volledig gebruiken van de StUF standaard voortduurt. Door het (voorwaardelijk) plaatsen van de NTA 9040 op de 'pas toe of leg uit'-lijst wordt een signaal afgegeven dat het gebruik van StUF in de NTA 9040 duidelijker moet worden geregeld.

4.1.3 *Draagvlak*

De standaard voldoet aan de criteria voor het draagvlak. Alle harde toetsvragen werden positief door de experts beantwoord. Er is draagvlak voor het toepassen van de standaard binnen het functionele toepassingsgebied zoals in paragraaf 2.1 is uitgewerkt.

Over de resultaten van de eerste toepassingen van de standaard kan tijdens de expertsessie maar beperkt bevindingen worden gemeld. De toepassing van standaard versie 1.0 heeft al wel geleid tot het ontwikkelen van versie 2.0 waarvan de betrokken instanties al hebben aangegeven dat zij de nieuwe standaard zullen gaan implementeren. Daarnaast groeit het aantal deelnemers gestaag en is er een duidelijke ambitie in de communicatie van de verschillende overheden met betrekking tot het Ondernemingsdossier waar te nemen. In de consultatieronde moet hier specifiek naar worden gevraagd.

4.1.4 *Opname bevordert adoptie*

Een meerderheid van de experts onderschrijft de waarde van de standaard binnen het Ondernemingsdossier-concept en verwachten dat opname op de lijst de adoptie van de standaard ondersteunt. Een aantal experts hebben bedenkingen bij het gebruik van de 'pas toe of leg uit' -lijst om de standaard geadopteerd te krijgen.

Het harde 'pas toe of leg uit'-regime dat van toepassing is na opname, vormt een contrast met het vrijwillige karakter van de deelname aan het ondernemingsdossier concept. Immers, als overheidspartijen vrijwillig besluiten om via het Ondernemingsdossier-concept te communiceren met ondernemers dan leggen zij dit vast in een overeenkomst. In diezelfde overeenkomst kan het gebruik van de verschillende delen van de NTA worden vastgelegd. Het gebruiken van het 'pas toe of leg uit'-regime voor de standaard lijkt hierbij, volgens een aantal experts, behalve status, weinig meerwaarde te bieden.

Plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst wordt met name door de indiener en de experts afkomstig de brancheverenigingen als één van de weinige instrumenten gezien om duidelijkheid en zekerheid te geven over de koppelvlakken. Het biedt daarmee de mogelijkheid voor de makers van Ondernemingsdossier-toepassingen om voor ondernemers (in een branche) oplossingen te genereren die de regeldruk voor de ondernemingen verminderen.

Ondanks de bestuurlijke afspraken en convenanten die tussen overheden en bedrijfsleven zijn gesloten zien de experts het economisch tij als een risicofactor die overheden individueel zullen inzetten om de informatie niet via het Ondernemingsdossier-concept te gaan aanbieden. Hoewel dit punt los staat van de standaard 'an sich' is het wel een element dat in de discussies bij de experts steeds weer terug kwam.

4.2 **Advies aan Forum en College**

De expertgroep adviseert de standaard niet op te nemen op de 'pas toe of leg uit' -lijst. De standaard scoort volgens de expertgroep op het criterium 'Toegevoegde waarde' onvoldoende, zoals in het voorgaande verwoord.

De experts van de overheidspartijen geven aan dat opname op de pas toe of leg uit lijst, wat hen betreft niet aan de orde is zolang er geen

aanvullende afstemming heeft plaatsgevonden met de beheerders van de in de NTA's gebruikte standaarden.

Om in de toekomst de NTA's opnieuw voor opname in aanmerking te laten komen, moeten volgens de expertgroep de volgende acties worden ondernomen:

- KING en EL&I worden opgeroepen gezamenlijk vast te stellen of de NTA 9040 compatibel is met StUF is en dit voor de toekomst te borgen. Op het moment dat dit gegarandeerd is, vervalt voor KING en Dimpact het inhoudelijke bezwaar tegen opname van de standaard (voor het genoemde toepassings- en werkingsgebied)
- De KvK en KING worden opgeroepen te kijken naar de toepasbaarheid van de StUF standaard buiten het gemeentedomein. EL&I wordt opgeroepen hierop aan te haken, zodat ook de samenhang met de NTA9040 hierin wordt meegenomen.

4.3 Aanbevelingen ten aanzien van de adoptie van de standaard

Door de expertgroep is een aantal aanbevelingen gedaan. Ondanks het negatieve opnameadvies wil de expertgroep deze aanbevelingen graag aan het Forum meegegeven. Deze aanbevelingen zijn geen voorwaarden voor opname van de NTA 9040 Ondernemingsdossier op de 'pas toe of leg uit'-lijst, maar zijn bedoeld om de adoptie en toepassing of het beheer in de toekomst te verbeteren.

Ten aanzien van de standaard zijn door de experts de volgende adviezen opgenomen:

1. Ter bevordering van de adoptie van de standaard is het wenselijk om, in de opstartfase van het Ondernemingsdossier-concept, de kosten voor de aanschaf van de standaard te laten afkopen waardoor deze gratis ter beschikking kan worden gesteld. De expertgroep beveelt aan bij het Ministerie van EL&I aan te dringen op het afkopen van deze vergoeding voor de opstartfase van de standaard, zoals dat destijds ook bij NEN3610 en NTA 2035 E-portfolio NL is gebeurd.
2. Om het zorgpunt over de duurzaamheid van de inrichting van het beheer weg te nemen adviseren de experts het Forum aan, om bij EL&I aan te dringen op het uitvoeren van een onderzoek naar het lopende beheer en de inrichting van het beheer van de standaard na 2016, voordat besluitvorming over het beheer na 2016 plaatsvindt. Het onderzoek naar het beheer zou uiterlijk 6 maanden voordat het programma 'de digitale agenda' eindigt moeten zijn uitgevoerd. Daarnaast dient EL&I te worden opgeroepen om zoveel mogelijk overheidspartijen actief te laten participeren in de doorontwikkeling van de standaard om daarmee het draagvlak en de toegevoegde waarde van de standaard te vergroten.
3. De experts geven als advies mee aan NEN (en de overige belanghebbenden) de geldigheidsduur van de verschillende delen van de NTA en de procesafspraken over kleine en grote

wijzigingen in de NTA zelf op te nemen. Daarmee ontstaat duidelijkheid en flexibiliteit die in de opstartfase nodig is.

4. EL&I wordt aanbevolen om de ontwikkelingen rondom het Omgevingsloket dat momenteel ook wordt uitgerold binnen gemeenten en ontwikkelingen rond Digikoppeling nauwlettend te volgen en hier zo nodig afstemming in te zoeken. Hoewel de standaarden hiervoor nog niet altijd zijn vastgesteld, moet het niet zo zijn dat gemeenten straks te maken hebben met twee verschillende standaarden op een deel van het toepassingsgebied (specifiek rondom regelhulp bij vergunningen bijvoorbeeld).
5. De experts bevelen het Forum Standaardisatie aan om na te gaan of er een lijst kan komen met aanbevolen standaarden. Deze lijst is bedoeld voor standaarden die nog niet als gangbare standaard worden gezien en die nog niet het verplichtend karakter kunnen hebben van de standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst, maar wel sterk worden aanbevolen om te volgen. Op deze wijze kunnen de ontwikkelingen toch op elkaar worden afgestemd en kunnen de standaarden waaraan wordt gewerkt onder de aandacht van de betrokkenen worden gebracht.
6. De experts zijn van mening dat het beschikbaar stellen van (financiële) middelen kan helpen om financiële drempels weg te halen die bij overheden ontstaan door het toepassen van NTA 9040. De experts geven aan dat duidelijkheid over dergelijke instrumenten vanuit EL&I mede kan helpen om het concept te realiseren en de standaard daarmee te adopteren.

Tot slot wil de expertgroep, gericht op de consultatie, de volgende overwegingen meegeven:

- Het functionele toepassingsgebied voorschrijft dat overheden en ondernemingen expliciet afspraken moeten maken over het toepassen van het Ondernemingsdossier-concept. Pas als die afspraak wordt gemaakt valt de betreffende instantie onder het toepassingsgebied. Dit laat dus vrijheid aan de overheden om zelf te bepalen wanneer zij gereed zijn om de standaard toe te passen.
- Deze afspraak heeft eveneens betrekking op het organisatorisch werkingsgebied. Als de overheidspartij geen expliciete afspraak maakt om het Ondernemingsdossier-concept al toe te passen, dan valt zij niet onder de NTA.
- Door deze wijze van definiëren van het toepassingsgebied wordt het mogelijk om de informatie-uitwisseling, in een situatie waar er sprake is van ketenomkering (niet de ondernemer voert iedere keer zijn gegevens bij verschillende overheidsinstanties in, maar de overheid haalt de gegevens op uit het ondernemingsdossier), beheerst en gefaseerd in te voeren. Een directe verplichting opleggen (zonder de huidige flexibiliteit in het functionele toepassingsgebied) via een standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst aan alle overheden zou tot een enorme complexiteit leiden.
- Het niet plaatsen op de 'pas toe of leg uit'-lijst, leidt niet tot oplossing van de knelpunten met StUF. Deze afstemming moet hoe dan ook gezocht worden door de betrokken partijen.

5 Referenties

- [1] *Actieplan Nederland Open in Verbinding*, 's-Gravenhage: Ministerie van Economische Zaken, 2007.
- [2] "Pas toe of leg uit" is vastgelegd in de "Instructie rijksdienst bij aanschaf ICT-diensten of ICT- producten" van 8 november 2008, en daarnaast in convenanten en afspraken met decentrale overheden. <http://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/lijsten-met-standaarden/pas-toe-of-leg-uit-regime/>
- [3] "Instellingsbesluit College en Forum Standaardisatie 2010", <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2010-4499.html>
- [4] Beoordelingscriteria lijsten met open standaarden, <http://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/voor-aanmelders/criteria/>
- [5] Voor het proces van dienstverlening zie de website van de NEN <http://www.nen.nl/web/OverNEN/Organisatie/Dienstverlening.htm>
- [6] Voor de Statuten en het huishoudelijke reglement van de NEN zie. <http://www.nen.nl/web/OverNEN/Organisatie.htm>. Daar kunnen de statuten en het huishoudelijk reglement worden gedownload.
- [7] De spelregels voor NTA's en de procedure voor het opstellen van NTA zijn beschreven en opvraagbaar via de site van de NEN zie <http://www.nen.nl/web/Normen-ontwikkelen/Snelle-afspraken.htm>
- [8] <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/notas/2011/05/17/digitale-agenda-nl-ict-voor-innovatie-en-economische-groei.html>
- [9] onderdeel de bedrijvige stad <http://www.digitalestedagenda.nl/wp-content/uploads/P12020-STE-Factsheet-NL-MAIL2-01021.pdf>
- [10] Bestuursakkoord, ondertekend door VNG, en de ministeries van BZK en EL&I, http://www.vng.nl/Documenten/actueel/beleidsvelden/recht/2012/20120425_uitvoeringsprogrammaBeterenConcreter.pdf
- [11] de implementatiestrategie van dit Bestuursakkoord zie http://www.vng.nl/Documenten/actueel/beleidsvelden/recht/2012/20120530_factsheet_programma_beterenconcreter.pdf
- [12] tussen BZK en IPO zie http://www.minderregelsmeerservice.nl/Documenten/Extranet/Minderregels/2009/Werkprogramma_regeldruk_en_dienstverlening2010.pdf

[13]

<http://www.ondernemingsdossier.nl/assets/components/gallery/caravel/downloads/referentiearchitectuur.pdf>